

Лящ О.П.
к. психол. н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Емоційність та її особливості в інтернет-комунікації

Інтернет вже набув такого розвитку, що став одним із найпотужніших різновидів комунікації і засобів впливу як на свідомість, так і на поведінку як окремої особистості так і груп людей. Інтернет сьогодні являється, з одного боку, найбільш динамічною, а з іншого - найменш дослідженою формою комунікації. Аналіз Інтернету як інформаційно-комунікативного середовища є актуальною проблемою багатьох соціально-гуманітарних наук: соціології, філософії, психології, лінгвістики, педагогіки. Вивчення емоційності в процесі Інтернет-комунікації є тим явищем, яке лише набуває свого розвитку.

Соціальні Інтернет-мережі користуються особливою популярністю серед молоді та як будь-який соціокультурний феномен мають свої позитивні та негативні сторони. Оскільки виникли вони не так давно, а основою аудиторією в них є молодь, вони представляють собою особливий інтерес для дослідників.

Проблеми розвитку та властивостей мережевого суспільства взагалі і соціальних Інтернет-мереж зокрема, а також віртуалізації сучасного суспільства досліджуються багатьма західними і вітчизняними вченими, зокрема: П. Бурд'є, В. Бюлем, Г. Градосельською, Ж. Делезом, Д. Івановим, І. Семеновою, В. Сілаєвою, Г. Градосельською, М. Кастельсом, С. Коноплицьким, Н. Коритніковою, Є. Прохоренко, С. Романенко, А. Фоміним, В. Щербиною та ін. [1; 5].

Формування і розвиток якісно нового типу комунікативних структур вимагають глибокого переосмислення не тільки комунікативної природи соціальної реальності, але й дослідження емоційності як складової комунікації.

Так, аналізуючи процес виникнення та розвитку соціальних мереж та ті функції, які вони виконують у сучасному світі, науковці дійшли висновку, що поширення і використання соціальних Інтернет-мереж має певні соціальні наслідки, зокрема:

1. зрощування, переплетіння реального та віртуального соціального життя;
2. Інтернет-залежність (як соціально-психологічне явище та як феномен масової культури);
3. поява нових видів девіантної поведінки у формі, наприклад, різних виявлень хакерства;
4. «глобалізація» життєвого простору людини (створення груп, які реально включають людей, що фізично проживають та перебувають у різних країнах);
5. фрагментація суспільства, створення великої кількості віртуальних груп за інтересами;
6. поява нових технологій у політичному житті, сфері дозвілля тощо;

7. формування кіберкультури (Інтернет-культури) як нового напрямку розвитку суспільства, безпосередньо пов'язаного з появою, розвитком і проникненням у соціальне і культурне життя досягнень інформаційних технологій [4, с. 62].

Стосунки у соціальних мережах характеризуються підвищеною експресією і емоційністю, тому проблема управління комунікаційними процесами складно вирішувана та прогнозована. Анонімність, велика кількість можливостей для самопрезентації, бажання «бути почутим» призводить до підвищення емоційно-експресивного фону Інтернет-комунікації. Емоційність комунікативного середовища Інтернет-простору призводить до біполярності віртуальної комунікації, де двома полюсами спілкування є толерантність та агресія. Тому, механізми соціального контролю і регулювання, що впливають на динаміку інформаційних потоків, є основоположними у даному процесі.

Отже, в цілому можна сказати, що основними причинами звернення до Інтернету, як інструменту спілкування може бути [3]:

1. недостатнє насичення спілкуванням у реальному житті — у подібних випадках користувачі швидко втрачають інтерес до Інтернет-спілкування, якщо з'являються нові можливості для задоволення відповідних потреб у реальному житті;
2. можливість реалізації якостей особистості, програння ролей, переживання емоцій, з тих чи інших причин фрустрованих в реальному житті — подібна можливість обумовлена особливостями спілкування за допомогою мережі — анонімністю, нежорсткої нормативністю, своєрідністю процесу сприйняття людини людиною. Бажанням переживання тих чи інших емоцій пояснюється і прагнення до емоційного наповнення тексту.

Нечітке усвідомлення компонентів емоційно-чуттєвої сфери під час сприйняття іншого свідчить про низький рівень заглибленості в дану сферу людського буття в цілому, виродження її регулятивної функції. Підводячи підсумки, варто сказати, що сьогодні соціальні мережі та комунікація, що в них відбувається, зайняли чільне місце в житті сучасного суспільства та окремого його члена. Найбільшої популярності вони набули серед молоді, яка в більшості випадків використовує соціальні мережі для спілкування, розваг та навчання [2].

Отже, соціальні мережі займають більшу частину вільного часу молодої людини. Витіснивши традиційні способи комунікації, вони замінили молодій особі хобі, вербальне спілкування. Молодь, яка складає найчисельнішу групу користувачів соціальних мереж, активно залучається до Інтернет-комунікації, вважаючи її більш зручним та доступним способом спілкування та обміну інформацією. Інтернет-спілкування може відігравати компенсаторну функцію, тобто давати можливість пережити ті емоції, які блокуються у реальному житті. Проблема емоційності наразі є тією, що потребує подальшого вивчення.

Список літератури:

1. Грабар Н.Г. Соціально-психологічні проблеми спілкування у віртуальній реальності. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2012. Вип. 3–4. С. 82–85.
2. Конечкая В. П. Социология коммуникаций. Москва : Международный университет бизнеса и управления, 2017. 304 с.
2. Лащук Ю. Особливості віртуального наукового спілкування: культурологічний контекст. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського*. 2010. Вип. 27. С. 87–93.
3. Луман, Н. Невероятные коммуникации. *Проблемы теоретической социологии*. Вып.3. СПб., 2000. С.58-64.
4. Остапенко Г.І. Особливості віртуального спілкування молоді в комунікаційному середовищі мережі інтернет. *СВІТ соціальних комунікацій*. 2013. Т 10. С. 113–117.
5. Посохова В.В. Стилi он-лайн спілкування інтернет-користувачів в повсякденній мережній діяльності. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2013. Вип. 3. С. 21-32.